

РЕЦЕНЗІЯ
на збірник «Література. Діти. Час.
Вісник центру дослідження літератури
для дітей та юнацтва»

Упорядник Гнідець Уляна, Трохим Наталя,
Качак Тетяна. - 2012. - Вип. 2

Проблеми розвитку літератури для дітей надзвичайно актуальні для сучасного літературознавства, адже мова йде не так про кількісні показники художніх видань такого типу, як про якісний ідейно-естетичний їх рівень, що відповідав би рівневі духовного та інтелектуального зростання нинішнього покоління молодих людей, надто ж підліткового та юнацького віку. Крім самої творчості письменників, які пишуть для дітей, немаловажну роль у вирішенні цієї проблеми відіграють чинники читацької комунікації та рецепції, введення таких творів до координат сучасного національного літературно-культурного процесу.

Власне, у такому руслі проходив Міжнародний симпозіум «Література. Діти. Час», що відбувся на початку червня минулого року у Львові під егідою Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва. Його матеріали лягли в основу рецензованого Вісника, а вже упорядники відповідно до їх змістового наповнення і спрямування уклали виступи і статті учасників симпозіуму у три розділи, кожен з яких порушує концепційно визначені у такому виокремленні проблеми літературознавства, педагогіки, методики, соціуму і книговидавництва для дітей та юнацтва. При цьому важливо, що автори збірника у своїх дослідженнях торкалися питань розвитку як української, так і зарубіжної літератури для дітей, як окремішнього твору чи творчості письменника, так і характерних ідейно-образних, жанрово-стильових, сюжетно-композиційних явищ такого типу художньої літератури. Яскравими прикладами цього можуть слугувати статті Б.Шалагінова («Чи дійсно для дітей треба писати «так само, як для дорослих, тільки ще краще?»), Т. Качак («Французька поезія для дітей в українських перекладах»), М. Савки («Стан сучасної української літератури для дітей та підлітків»), С. Ярової («Світ очима дитини (марктовнівська традиція в американській літературі ХХ століття»)), С. Паламар («Сонет у шкільному вивченні: соціокультурний аспект»), С. Лободи («Компаративістика на уроках літератури»), Є. Неліна («Роль літератури у формуванні ідентичності учнів підліткового віку») та ін.

Наукову цінність становлять два останні розділи, що з'ясовують особливості методичних підходів у вивченні національного та зарубіжного письменства, а також взаємозалежність соціуму й книги для дітей та юнацтва. Вибудовані на сучасних дидактичних та психолого-педагогічних підходах, вони розкривають надзвичайно важливу проблему як навчально-виховного процесу, так і соціального континууму нинішнього суспільного буття молодого покоління. З цієї причини актуальними видаються праці Н. Гребінь «Казковий сценарій маніпулятивної поведінки», М. Морозенко «Світ - чужий ворог: байдужість освіти, відмежування сучасного письменства від дитячо-юнацьких потреб як реальні вияви загрози різної підміни духовної еліти життя і молоді».

Загалом рецензований збірник літературознавчих, методико-педагогічних та соціокультурних досліджень визначає, окрім актуалізації поставлених проблем, подальші теоретичні та практично-методологічні студії аналізу літературно-художніх

явищ української та зарубіжної літератури для дітей і юнацтва. Безумовно, така перспектива окреслюється у численних матеріалах як Міжнародного симпозіуму, так у публікаціях чергового випуску Вісника Центру досліджень літератури для дітей та юнацтва. Зрештою, всі подані до нього статті мають не лише аналітичний, проблемний характер, а й несуть у собі конкретне практичне спрямування і цільове призначення - учителям-словесникам, студентам-філологам чи й просто усім тим, хто цікавиться, знає і любить художню літературу для підростаючого покоління. Більше того, опубліковані матеріали обов'язково спонукатимуть майбутніх дослідників такого типу літератури до виокремлення своєї літературознавчої парадигми, до наповнення й узагальнення новітніх підходів і принципів в аналізі літературно-мистецьких, дидактичних та соціологічних явищ, зв'язаних в тріаді «література - діти - час». Тож випуск другого Вісника Центру досліджень для дітей та юнацтва не тільки на часі, а й онтологічно впливає з доконечних потреб нового осмислення дитячої літератури як феномену українського національного письменства в умовах патріотично-духовного розвитку нашої незалежної держави.

Марта Богданівна Хороб,
*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української літератури
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника*